

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, 2014-12-29

SO.I.431.15.2014

Wójt Gminy Mirzec
Ul. Mirzec Stary 9
27-220 Mirzec

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę w Urzędzie Gminy w Mircu w dniu 12 listopada 2014 r. przeprowadzili pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców:

- Edyta Piotrowska-Cholewa – Inspektor wojewódzki,
- Małgorzata Bojar – Inspektor wojewódzki (przewodniczący zespołu),

na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli n-ry: 1024/2014, 1025/2014 znak: SO.I.431.15.2014 z dnia 05.11.2014 r. wydanych z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

- rejestracja stanu cywilnego,
- zmiana imion i nazwisk,
- wydawanie dowodów osobistych oraz udostępnianie danych osobowych z gminnego zbioru meldunkowego oraz gminnej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych.

Kontrolą objęto okres od: 01.11.2013 r. do 31.10.2014 r.

Wykonywanie zadań w kontrolowanym zakresie oceniam:

- w zakresie rejestracji stanu cywilnego – **pozytywnie z nieprawidłowościami**,
- w zakresie zmiany imion i nazwisk – **pozytywnie**,
- w zakresie wydawania dowodów osobistych oraz w zakresie udostępniania danych osobowych z gminnego zbioru meldunkowego oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych – **pozytywnie**.

W wyniku przeprowadzonej kontroli dokonano następujących ustaleń:

W zakresie rejestracji stanu cywilnego kontrolą objęto następujące obszary:

I. Zagadnienia ogólne tj. sposób prowadzenia ksiąg stanu cywilnego (gotowe księgi, luźne kartki, pismo maszynowe/ręczne); zamykanie/otwieranie ksiąg stanu cywilnego; prowadzenie skorowidzów alfabetycznych dla każdego rodzaju aktów stanu cywilnego; wykreślanie wolnych lub tylko w części wypełnionych rubryk w aktach; omawianie błędów ujawnionych w trakcie sporządzania aktów stanu cywilnego; sposób prowadzenia akt zbiorowych; sposób przechowywania ksiąg stanu cywilnego (akt zbiorowych, skorowidzów alfabetycznych) i ich zabezpieczenia przed uszkodzeniem, zniszczeniem, kradzieżą oraz dostępem osób trzecich. Kontrolą objęto 100% sporządzonych aktów w okresie kontrolowanym.

II. Sporządzanie aktów stanu cywilnego (małżeństw, urodzeń, zgonów) dla zdarzeń, które nastąpiły na terenie Polski; odnotowywanie wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczeń sądowych, administracyjnych lub oświadczeń; wpisywanie wzmianek dodatkowych lub zamieszczenie przypisku w akcie stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego (art. 73 ust. 2 ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego). Kontrolą objęto nie mniej niż 50% ww. zdarzeń w okresie kontrolowanym.

III. Prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego i „realizacja” wydanych orzeczeń (sporządzanie aktów, odnotowywanie wzmianek). Kontrolą objęto nie mniej niż 50% prowadzonych postępowań w okresie kontrolowanym.

IV. Wydawanie zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą oraz zaświadczeń o braku okoliczności wyłączających zawarcia małżeństwa na podstawie art. 4 prim, w związku z art. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Kontrolą objęto nie mniej niż 50% wydanych zaświadczeń w okresie kontrolowanym.

V. Powiadamianie innych podmiotów i jednostek organizacyjnych o zmianach dokonywanych w aktach stanu cywilnego. Kontrolą objęto nie mniej niż 50% zdarzeń wywołujących obowiązek powiadamiania innych organów o zmianach w aktach stanu cywilnego.

VI. Realizacja zadań wynikających z ustawy z dn. 17.10.2008 r. o zmianie imienia i nazwiska. Kontrolą objęto 100% prowadzonych postępowań w okresie kontrolowanym.

Funkcję Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego w Mircu pełni Pani Katarzyna Tomczak, która w trakcie czynności kontrolnych udzielała niezbędnych informacji.

Prowadzenie ksiąg stanu cywilnego, skorowidzów alfabetycznych, akt zbiorowych rejestracji stanu cywilnego, wykreślanie wolnych miejsc w poszczególnych rubrykach aktów, jak również w rubryce „uwagi” odbywa się za zachowaniem przepisów *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów* (Dz. U. 1998 nr 136 poz. 884 ze zm.) oraz *ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego* (tekst jedn. Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz.1264) zwanej dalej Pasc. Arkusze aktów stanu cywilnego, następnie księgi stanu cywilnego (akta zbiorowe, skorowidze alfabetyczne) objęte kontrolą znajdowały się w pomieszczeniu usc w zamkniętych, metalowych szafach. Biuro usc usytuowane jest na parterze, budynek posiada system alarmowy.

W ramach drugiego obszaru (*Sporządzanie aktów stanu cywilnego (małżeństw, urodzeń, zgonów) dla zdarzeń, które nastąpiły na terenie Polski; odnotowywanie wzmianek dodatkowych w aktach stanu cywilnego na podstawie orzeczeń sądowych, administracyjnych lub oświadczeń; wpisywanie wzmianek dodatkowych lub zamieszczenie przypisku w akcie stanu cywilnego na podstawie orzeczenia sądu państwa obcego lub rozstrzygnięcia innego organu państwa obcego (art. 73 ust. 2 ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego)*) w przypadku skontrolowanych aktów podlegających sprostowaniu bądź uzupełnieniu odnotowano brak dat naniesienia wzmianek dodatkowych w księgach stanu cywilnego.

Akta zbiorowe do aktów małżeństw tzw. cywilnych nie budziły wątpliwości kontrolującej (zawierały wszystkie wymagane prawem dokumenty). W przypadku małżeństw tzw. konkordatowych o numerach: 4,5,6,7,8,9,10,11,12,13,14,16 z 2014 r. stwierdzono brak dat wpływu na zaświadczeniach od duchownego, które są podstawą sporządzenia aktów małżeństw w przypadku ślubów konkordatowych. Dokumentacja w pozostałym zakresie do ww. małżeństw – bez uwag.

Natomiast w przypadku aktów zgonu o numerach: 7,11,17,23,27,28 z 2014 r. w rubryce „miejsce zgonu” zastępca kierownika usc wpisywała miejscowość, w której nastąpił zgon.

Jednakże karta zgonu wypełniona przez lekarza przeznaczona do akt zbiorowych ww. aktów informacji takiej nie zawierała. W karcie zgonu do przedmiotowych aktów lekarz wpisywał *Miejsce zgonu: dom*. Należy podkreślić, iż przez miejsce zgonu należy rozumieć właściwą miejscowość. Nie jest rolą Wojewody Świętokrzyskiego ocena sposobu wypełniania karty zgonu przez właściwego lekarza, jednakże należy pamiętać, że miejsce zgonu (miejscowość) determinuje właściwość kierownika usc do sporządzenia aktu zgonu. Jak wyjaśniła zastępca kierownika usc – podczas sporządzania ww. aktów zgonu każdorazowo ustalała miejscowość tj. dom w którym nastąpił zgon. Należy jednak pamiętać, iż akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu (art. 66 ust. 1 Pasc), która zawiera zapisy dotyczące miejsca zgonu tj. miejscowości. Dodatkowo w aktach zbiorowych do skontrolowanych aktów zgonu znajdowały się kserokopie kart statystycznych, przy czym wyjaśniono kontrolowanej, iż do przetwarzania danych (np. przyczyna zgonu) znajdujących się w karcie statystycznej z-ca kierownika usc nie jest uprawniona. Podczas czynności kontrolnych z-ca kierownika usc zobowiązała się do natychmiastowego zaprzestania przechowywania w aktach zbiorowych ww. kserokopii kart statystycznych.

W ramach trzeciego obszaru (*Prowadzenie postępowań administracyjnych na podstawie ustawy - Prawo o aktach stanu cywilnego i „realizacja” wydanych orzeczeń (sporządzanie aktów, odnotowywanie wzmianek)*) stwierdzono, iż przesłanki zastosowania art. 28, 36 oraz 73 ust. 1 Pasc są bez zastrzeżeń. W aktach zbiorowych znalazły się wszystkie wymagane prawem dokumenty. Wszystkie skontrolowane decyzje zawierały elementy konieczne określone w art. 107 KPA, przywołano właściwe podstawy prawne, zapewniono stronom czynny udział w postępowaniu. W żadnym postępowaniu nie stwierdzono przekroczenia terminu załatwienia sprawy. W aktach spraw znalazły się dowody doręczenia decyzji stronom. Jednakże w przypadku aktu urodzenia nr 1/2014 powstałego w wyniku transkrypcji (USC.5353.1.2014) dane z zagranicznego aktu zostały niewłaściwie przeniesione, gdyż w decyzji oraz w polskim akcie wpisano nazwiska z uwzględnieniem znaków diakrytycznych podczas gdy w zagranicznym akcie nazwiska zupełnie odmiennie zostały zapisane (bez znaków diakrytycznych). Wyjaśnienia wymaga istota i charakter prawny instytucji przewidzianej przez art. 73 ust. 1 Pasc - tzw. transkrypcji obcego aktu stanu cywilnego. Zgodnie z dosłownym brzmieniem tego przepisu transkrypcja polega na wpisaniu do polskich ksiąg stanu cywilnego aktu stanu cywilnego sporządzonego za granicą. Jest ona swego rodzaju przetransponowaniem obcego aktu stanu cywilnego na obowiązujący w Polsce język urzędowy i w formie obowiązującej dla rejestracji urodzeń, małżeństw i zgonów. Transkrypcja obcego aktu stanu cywilnego jest zatem czynnością o ściśle technicznym charakterze - wpisaniem treści, a nie rejestracją określonych zdarzeń (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2003 r. sygn.

akt V CK 6/02). W postępowaniu, określonym wskazanym przepisem kierownik urzędu stanu cywilnego bada, czy złożony odpis aktu stanu cywilnego został sporządzony przez organ powołany w świetle przepisów obcego prawa do wydawania odpisów z aktów stanu cywilnego. Transkrybowany bowiem może być tylko akt stanu cywilnego lub jego odpis, wydany przez uprawniony organ państwa obcego i który ma moc dokumentu urzędowego w państwie jego wystawienia. Zatem kierownik urzędu stanu cywilnego ustala, czy przedstawiony dokument ma charakter aktu stanu cywilnego i rozstrzyga decyzją o jego wpisaniu albo odmowie wpisania do polskiej księgi stanu cywilnego. Ponadto decyzja z dnia 07.07.2014 znak: USC.5353.1.2014 orzekająca o transkrypcji zagranicznego aktu pod nr 1/2014 została odebrana przez stronę w dniu 09.07.2014 r. podczas gdy akt w polskiej księdze powstał w dniu 08.07.2014 r. tj. zanim strona zapoznała się z treścią decyzji. Należy stwierdzić, że skutki prawne decyzji mogą dopiero zaistnieć z chwilą wprowadzenia jej do obrotu prawnego w drodze doręczenia lub ogłoszenia stronie. Decyzja sporządzona (a więc spełniająca wymogi formalne), ale zalegająca w aktach sprawy bez dowodu jej doręczenia, nie załatwia sprawy administracyjnej, gdyż nie wiąże organu ani strony.

W ramach czwartego zagadnienia (*Wydawanie zaświadczeń o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą oraz zaświadczeń o braku okoliczności wyłączających zawarcia małżeństwa na podstawie art. 4 prim, w związku z art. 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego*) stwierdzono, że przedmiotowe zaświadczenia zostały wydane na właściwym druku z zachowaniem właściwości miejscowej. Jednakże w aktach spraw nie znalazły się podania wnioskodawców żądających ich wydania. Mimo zastosowania prawidłowych druków, rubryka „obywatelstwo” przyszłego małżonka nie została wypełniona jak również nie odnotowano dowodów odbioru przedmiotowych zaświadczeń.

W obszarze piątym (*Powiadamianie innych podmiotów i jednostek organizacyjnych o zmianach dokonywanych w aktach stanu cywilnego*) stwierdzono, iż obowiązek powiadamiania innych podmiotów i jednostek organizacyjnych o zmianach dokonywanych w aktach stanu cywilnego jest odpowiednio realizowany.

W ramach szóstego obszaru (*Realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 17.10.2008 r. o zmianie imienia i nazwiska*) na podstawie zgromadzonej dokumentacji stwierdzono, że wnioskodawca wykazał ważny powód uzasadniający zmianę nazwiska. Wniosek zawierał wymagane dane i załączniki, właściwość miejscowa zachowana. Zawiadomienia o których mowa w art. 13 cyt. ustawy zostały przekazane do komórki organizacyjnej ds. ewidencji ludności i dowodów osobistych, natomiast decyzja ostateczna - celem naniesienia zmiany w akcie - do usc w Starachowicach (w aktach brak zwrotnego potwierdzenia odbioru powyższej decyzji).

Biorąc pod uwagę fakt, iż stwierdzone uchybienie w zakresie zmiany imion i nazwisk (brak zwrotnego potwierdzenia odbioru decyzji przesłanej w celu naniesienia zmiany w akcie) miało charakter formalny i nie powodowało negatywnych następstw dla kontrolowanej działalności sposób realizacji tego obszaru należy ocenić pozytywnie.

Natomiast w zakresie rejestracji stanu cywilnego realizację zadań oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.

W zakresie wydawania dowodów osobistych oraz udostępniania danych osobowych z gminnego zbioru meldunkowego oraz gminnej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych:

W trakcie kontroli informacji w zakresie: wydawania, unieważniania dowodów osobistych, aktualizacji zbioru meldunkowego w związku z wymianą dowodu osobistego oraz w zakresie udostępniania danych osobowych z gminnego zbioru meldunkowego oraz z gminnej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych udzielała Pani Katarzyna Tomczak – zastępca kierownika usc oraz Pani Ewa Szczepanowska – podinspektor ds. ewidencji ludności.

I. W „procesie wydawanie dowodów osobistych” kontroli poddano dokumentację w 30 losowo wybranych kopertach dowodowych. Czynności kontrolne potwierdziły, że przestrzegana była zasada osobistego stawiennictwa wnioskodawcy przy składaniu wniosku o wydanie dowodu osobistego oraz przy jego odbiorze. W przypadku osób niepełnoletnich wnioski zawierały adnotacje dotyczące wyrażenia zgody przez rodziców (opiekunów) na wydanie dowodu osobistego małoletniemu - stosownie do art. 34 ust. 3 ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych.

Dokumenty przechowywane w kopertach dowodowych były kompletne i sporządzone zgodnie z wymogami określonymi przepisami *rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 lutego 2009 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich unieważniania, wymiany, zwrotu lub utraty (Dz. U. z 2009 r. Nr 47, poz. 384)*.

W teczce znak: Ov III 5344 przechowywane są anulowane formularze dowodowe oraz rozliczenia pobranych formularzy dowodowych.

II. W procesie „unieważnianie dowodów osobistych” kontroli poddano 32 rekordów w gminnej ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych. Wśród skontrolowanych rekordów w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowe postępowanie przy unieważnianiu dowodów osobistych. Osoba, która wprowadzała dane do informatycznego systemu komputerowego obsługującego dowody osobiste pominęła procedurę związaną z unieważnieniem dowodu osobistego, tj. nie zaznaczała rubryki *rejestr unieważnień*, co

powodowało, że system nie zarejestrował daty przewidywanego terminu unieważnienia dowodu osobistego. W systemie widniała jedynie data unieważnienia dowodu osobistego.

W pozostałych skontrolowanych rekordach gminnej ewidencji wydanych i unieważnieniowych dowodów osobistych dot. mieszkańców Gminy Mirzec prawidłowo zostały wprowadzone informacje dot. unieważnienia dowodów osobistych w związku ze zmianą danych w nich zamieszczanych.

W kontrolowanym okresie nie było przypadku wydania dowodu osobistego z naruszeniem przepisów ustawy, który podlega unieważnieniu w drodze decyzji administracyjnej oraz obowiązkowi zwrotu z dniem uprawomocnienia się tej decyzji.

III. W procesie „aktualizacja zbioru meldunkowego w związku z wymianą dowodu osobistego” kontroli poddano 32 rekordy z gminnego zbioru meldunkowego dot. mieszkańców Gminy Mirzec, którzy w okresie objętym kontrolą odebrali dowody osobiste, nie stwierdzając uchybień oraz nieprawidłowości. Wszystkie rekordy zostały zaktualizowane w zakresie danych dotyczących nowo wydanych dowodów osobistych, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie terminów i trybu przekazywania przez gminy danych z ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych (Dz. U. z 2008 r. Nr 236, poz. 1644).

IV. W procesie „udostępnianie danych osobowych z gminnego zbioru meldunkowego oraz ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych” kontroli poddano 12 losowo wybranych wniosków o udostępnienie danych osobowych, nie stwierdzając żadnych uchybień oraz nieprawidłowości.

Mając na uwadze, iż stwierdzone 1 uchybienie w realizacji zadań w zakresie dowodów osobistych w procesie „unieważnianie dowodów osobistych”, nie powodowało następstw dla kontrolowanej działalności zarówno w aspekcie finansowym jak i wykonywania zadań, realizację powyższych zadań należy ocenić pozytywnie.

Realizację zadań w zakresie udostępniania danych osobowych z gminnej ewidencji ludności i ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów również należy ocenić pozytywnie.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

W zakresie rejestracji stanu cywilnego:

1. Pod każdą wzmianką dodatkową wpisywać datę jej naniesienia.
2. W przypadku małżeństw konkordatowych na każdym zaświadczeniu otrzymanym od duchownego odnotowywać daty wpływu.
3. Prawidłowo oceniać i weryfikować dokumenty będące podstawą sporządzania aktów zgonu tj. przeznaczone do celów usc karty zgonu w zakresie miejsca zgonu rozumianego jako nazwa konkretnej miejscowości.
4. Właściwie stosować art. 73 ust. 1 ustawy *Prawo o aktach stanu cywilnego* (tekst jedn. Dz. U. z 2011r. Nr 212, poz. 1264) poprzez przenoszenie do polskiej księgi danych ściśle wynikających z zagranicznego aktu.
5. Bezwzględnie przestrzegać przepisy prawa proceduralnego tj. Kodeksu postępowania administracyjnego, poprzez sporządzanie aktów stanu cywilnego na podstawie decyzji odebranych przez strony.
6. W postępowaniu ws. wydania zaświadczenia o zdolności prawnej do zawarcia małżeństwa za granicą, gromadzić podania wnioskodawców, odnotowywać dowody odbioru przedmiotowych zaświadczeń oraz wypełniać wszystkie rubryki zaświadczenia, w tym obywatelstwo przyszłego małżonka.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Świętokrzyskiego, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

mgr Agnieszka Jurens
Z-CIA DYREKTORA
Wydziału Spraw Obywatelskich i Rodziców

.....
(zarządzający kontrolę)